

HÖJDA AMBITIONER FÖR LINKÖPING

Samverkansprogram
för Socialdemokraterna,
Miljöpartiet och Liberalerna
2015-2018

EN POLITIK FÖR FRAMTIDSTRO OCH DELAKTIGHET

Linköping är en bra stad att växa upp och leva i. Förutsättningarna för fortsatt utveckling är goda. Här finns ett välrenommerat universitet, högteknologiska näringar, många innovatörer och entreprenörer. Samtidigt tror vi att Linköping kan bli bättre. För att nå dit behöver vi se och anta de stora utmaningar som Linköping står inför, så att fler får möjlighet att känna framtidstro och delaktighet.

- **JOB BEN**

Alltför många linköpingsbor är arbetslösa och många unga har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. För de som drabbas av arbetslöshet under en längre tid kan resan tillbaka till arbete bli svår. Vi möter det genom satsningar på företagande, aktiva insatser för att minska ungdomsarbetslösheten, stärkt vuxenutbildning och nya möjligheter för de som står längst från arbetsmarknaden.

- **SKOLAN**

Alltför många elever faller efter kunskapsmässigt i skolan. Att förbättra skolresultaten bland dem som har det svårast och samtidigt värna en skola där alla ges möjlighet att lyckas är en stor utmaning. Det kräver satsningar på fler och bättre betalda lärare och på en likvärdig skola där elevens bakgrund inte ska avgöra chanserna att lyckas.

- **ÄLDREOMSORGEN**

För låg bemanning och bristande kontinuitet gör att många oroar sig för hur äldreomsorgen kan garantera trygghet för de äldre. Rätt förutsättningar ska ges för att erbjuda en trygg äldreomsorg med tid för omtanke och inflytande – där de äldre får den bästa tänkbara omvårdnaden, där personalen hinner med och där man som äldre får använda sina förmågor så länge det är möjligt.

- **MILJÖN**

Klimathotet blir alltmer påtagligt i vår vardag. Arbetet för att stoppa miljöförstörelsen och minska klimatutsläppen börjar i människors vardag och i ett lokalt miljö- och klimatarbete här i Linköping. Vi gör det genom en tydlig handlingsplan för att nå koldioxidneutralitet, omfattande investeringar i förnyelsebar energi, skarpare miljökrav vid upphandlingar och genom att stärka Linköpings profil inom grön teknik.

- **BOSTÄDERNA**

Det byggs för få bostäder i Linköping. Resultatet är att unga inte kan flytta hemifrån, att studenter väljer andra studieorter och att företag får svårt att rekrytera och expandera. Genom tydligare styrning av kommunens bostadsbolag, samverkan med aktörerna i byggbranschen och fokus på byggnation av mindre lägenheter ska vi vända utvecklingen.

- **STADSDELSUTVECKLING**

I Linköpings utsatta stadsdelar är arbetslösheten hög, hälsan sämre och skolan står inför stora utmaningar. Att vända den här utvecklingen är en uppgift för hela Linköping. Långsiktigheten i samhällets insatser ska stärkas, genom en större närvaro från samhällets organisationer i de utsatta bostadsområdena, ett stärkt trygghetsarbete och ett ökat fokus på delaktighet.

Kristina Edlund
Socialdemokraterna

Nils Hillerbrand
Miljöpartiet

Daniel Andersson
Liberalerna

INNEHÅLL

STÄRKTA INSATSER FÖR FLER I ARBETE	5
EN SKOLA DÄR ALLA ELEVER KAN LYCKAS	11
ETT EKOLOGISKT HÅLLBART LINKÖPING	19
FLER BOSTÄDER I EN GRÖNARE STAD	24
EN SAMMANHÅLLEN STAD MED FRAMTIDSTRO	29
EN TRYGG ÄLDREOMSORG MED MÄNNISKAN I CENTRUM	33
ETT MEDMÄNSKLIGARE LINKÖPING	38
ETT BRETT KULTUR- OCH FRITIDSUTBUD	41
KOMMUNENS EKONOMI OCH ORGANISATION	44

STÄRKTA INSATSER FÖR FLER I ARBETE

Den nya majoritetens jobbpolitik
för Linköping 2015-2018

Linköping är en stad med goda förutsättningar för utveckling och framsteg, där möjligheten att få arbete är god. Men i dag står alltför många ungdomar i Linköping utan egen försörjning. Risken är stor att dessa unga aldrig lyckas ta sig in på arbetsmarknaden. Även långtidsarbetslösheten är oroväckande hög. Det drabbar den enskilde, men också samhället i stort. Linköping behöver en aktivare politik för fler växande företag och fler i arbete.

Jobbet är en grundläggande del av livet. Det ger en egen inkomst, gemenskap och utveckling och är en förutsättning för människors frihet. Med ett arbete följer känslan av delaktighet och självkänslan stärks hos individen. Kommunen ska därför ta ett större ansvar för att fler ska komma in på arbetsmarknaden.

Att fler arbetar är även av stor betydelse för samhället i stort. En hög sysselsättningsgrad är en förutsättning för en offensiv välfärdspolitik och ett sammanhållet samhälle.

Den mest grundläggande förutsättningen för att fler jobb ska kunna skapas är att företag kan starta, växa och anställa. För det krävs ett bra företagsklimat där Linköping kan konkurrera med goda näringslivsförutsättningar och därigenom kunna erbjuda en väl fungerande och växande arbetsmarknad. Kommunen har också genom sina bolag unika förutsättningar att verka som motor för framväxten av nya jobb, inte minst i arbetet för en grön omställning. Ett fungerande samarbete mellan näringsliv, kommun och universitet är avgörande för att skapa nya arbetstillfällen och få ett näringsliv i framkant.

NYA JOBB I ETT VÄXANDE NÄRINGSLIV

För att fler jobb ska växa fram krävs personer som vågar satsa på företagande, men det krävs också satsningar som bättre stöttar företagare och som tar bort onödiga hinder.

- **HANDSLAG FÖR NYA JOBB**

Företag behöver, och många företag vill, ta ett större ansvar för att motverka utanförskap, hjälpa ungdomar in på arbetsmarknaden och skapa nya arbetstillfällen. Kommunen ska ta initiativ till handslag med näringslivet på branschnivå i syfte att få fler Linköpingsbor i arbete.

Kommunens åtagande i handslaget ska vara att genomföra konkreta åtgärder för att förbättra företagsklimatet i Linköping, och skapa förutsättningar för att företagen lättare kan växa och anställa. Från branschernas sida ska kommunen i gengäld begära praktikplatser, sommarjobb och lärlingsplatser, likväl som lönebidragsjobb och dylikt.

- **FÖRETAGEN SKA KÄNNA SIG VÄLKOMNA I LINKÖPING**

Kontakter med kommun och myndigheter upplevs ofta som en stor belastning i företagarnas arbete med att få en verksamhet att fungera och skapa nya arbetstillfällen. Ett arbete ska initieras för att utveckla rutiner och attityder inom den kommunala organisationen för att ge företag en ännu bättre service

och bemötande i deras kontakter med kommunen. Servicegarantier ska därför inrättas, som ger företagen rätt till avdrag på sina avgifter om kommunens handläggning drar ut på tiden utan giltiga skäl.

- **KICKSTART FÖR NYA FÖRETAG OCH NYA ARBETSTILLFÄLLEN**

Nya och växande företag kan dra stor fördel av att finnas nära varandra och få stöd med att komma igång och expandera. Med rätt förutsättningar finns alla möjligheter för Linköping att ligga i framkant när det gäller framväxten av fler företagskluster. Arbetet med att starta kluster och inkubatorer ska fortsätta, med avsikten att kluster på sikt ska stå starka utan kommunalt stöd.

UNGDOMSARBETSLÖSHETEN SKA BEKÄMPAS

Varje ung som saknar jobb är ett slöseri med mänskliga resurser. Fler unga måste ges chansen att få visa vad de går för och få möjlighet att finna sin väg till egen försörjning. Alla är olika och behöver olika stöd för att komma in på arbetsmarknaden. Kommunen behöver därför göra kraftfulla satsningar av varierande slag för att underlätta möjligheten att få ett arbete och för att ge unga bättre möjligheter till utbildning.

- **INRÄTTA EN KOMPETENSFÖRMEDLING**

Många ungdomar uppfyller inte de allt högre krav som arbetsgivare i dag ställer, men vill gärna ha chansen att visa vad de går för. Genom möjligheten att pröva på en anställning och växla det med studier ökar chanserna till att få ett jobb. Kommunen ska därför initiera en kompetensförmedling där det lokala näringslivet och andra aktörer är aktiva parter. Kommunen erbjuder arbetslösa unga mellan 19-24 år en ettårig anställningstid där de hyrs ut till näringslivet samtidigt som de får hjälp med studier och jobbsökning.

- **FORTSÄTT MED 100-JOBBen SOM EN VÄG FRÅN UTANFÖRSKAP TILL ARBETE**

100-jobben är ett bra koncept för att fler ungdomar ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Satsningen ska fortsätta med ett stärkt fokus på ungdomar som står långt ifrån arbetsmarknaden. Arbetssätten och målgruppen ska utvärderas och utvecklas, så att fler ungdomar kan gå vidare till en fast anställning.

- **TILLVARATA KOMPETENSEN HOS VÅRA ERFARNA MEDARBETARE**

Att arbeta inom kommunalt finansierade verksamheter måste bli mer eftertraktat. Kommunen står inför arbetskraftsbrist inom några få år. Behoven av medarbetare inom skolan och omsorgerna ökar samtidigt som kommunen står inför stora pensionsavgångar av erfaren och kunnig personal. Med ett generationsväxlingsprogram kan kunskaper från äldre medarbetare överföras till en ny generation.

- **LÅT SKOLUNGDOMAR TA ETT REJÄLT FÖRSTA KLIV IN PÅ ARBETSMARKNADEN**

Goda kontakter och erfarenhet är viktigt och gör det lättare för ungdomar att få ett jobb. Genom att få in en fot på arbetsmarknaden under skoltiden ökar

möjligheterna till jobb efter studierna. Kommunen ska ha högre ambitioner för att fler gymnasieungdomar ska få jobb under skolloven. En viktig del är att stärka samverkan mellan kommunkoncernen och näringslivet för att tillskapa fler sommarjobb i den privata sektorn.

- **VUXENUTBILDNING PÅ VÄG TILL ARBETE**

Vuxenutbildningen är ett av kommunens främsta redskap för att ge nya livschanser och goda förutsättningar för ett arbete. En utveckling av vuxenutbildningen behövs för att fler ska komma i jobb och för att arbetsgivarnas kompetensförsörjning ska underlättas.

- **LÅT UNGDOMARNA GÖRA STADSDELARNA TRYGGARE OCH FINARE**

Kommunen ska, i samverkan med fastighetsägare, erbjuda ungdomar tidsbegränsade jobb för att göra sina stadsdelar tryggare och finare. Ungdomarna får möjlighet att påverka och utföra upprustning av området samtidigt som de får arbetslivserfarenhet. Ett tillvaratagande av ungdomarnas egna idéer om hur området kan och bör utvecklas ska leda till mer attraktiva stadsdelar samtidigt som det ger en meningsfull erfarenhet.

EN VÄLUTBYGGD VUXENUTBILDNING

För att stärka chanserna till jobb måste människor få en andra chans att erhålla kompletta betyg från både grund- och gymnasieskolan med syfte att antingen kunna studera vidare eller att komma ut på arbetsmarknaden. Vuxenutbildningen ska vara tillräckligt utbyggd för att den som söker inför terminsstart ska ha rätt till en utbildningsplats.

- **SATSA PÅ UTBILDNINGAR SOM LEDER TILL JOBB**

Vuxenutbildningens utbud ska utgå från arbetsmarknadens behov. Yrkesvux och vuxenlärling är utbildningar som i hög grad leder till ett jobb efter avslutad utbildning. Utbildningarna måste fortsätta utvecklas i nära samverkan med de framtida arbetsgivarna. Det gäller särskilt vuxenlärling, som har en stor outnyttjad potential.

Inom vissa branscher är personalbehovet särskilt stort framöver. Det handlar bland annat om de stora infrastrukturprojekt som är på gång i Östergötland och de stora pensionsavgångar som omsorgen står inför. Ett särskilt arbete ska läggas på att säkra kompetensförsörjningen inom dessa kommande bristområden.

- **ARBETE OCH SPRÅK ÄR NYCKELN TILL INTEGRATION**

Arbetet med att korta tiden till egenförsörjning behöver förstärkas. För att snabbt komma in i arbete är det grundläggande med en språkutbildning som är anpassad efter individens behov och förutsättningar, där det finns ett behov av att erbjuda heldagsutbildning. För det krävs en mer flexibel SFI-utbildning med större möjligheter att varva studier med yrkespraktik som matchar individens tidigare erfarenheter och arbetsmarknadens behov.

UPPHANDLINGAR SOM REDSKAP FÖR JOBB OCH SOCIALT ANSVAR

Genom ett offensivt och målinriktat arbete med offentliga upphandlingar finns goda möjligheter att skapa positiva effekter i kommunen. Upphandlingar ska användas som verktyg för att bland annat underlätta för lokala företag, skapa nya jobb, säkerställa goda anställningsvillkor och se till att de som står långt från arbetsmarknaden får chans till meningsfull sysselsättning. Detta är en viktig del i en ny upphandlingsstrategi.

- **UNDERLÄTTA FÖR LOKALA OCH MINDRE FÖRETAG**

Förutsättningarna för småföretagare att bli leverantörer åt kommunen vid upphandling av olika varor och tjänster ska förbättras. Upphandlingarna ska användas av kommunen och de kommunala bolagen så att fler lokala småföretag har möjlighet att vinna upphandlingar.

- **SOCIALA KRAV I UPPHANDLINGAR**

Ny lagstiftning ökar möjligheterna att genom upphandlingar ställa sociala krav. Det kan handla om sysselsättning, goda arbetsvillkor och andra sociala och etiska hänsyn. Inom detta område ska Linköpings kommun ligga i framkant.

ÖKADE INSATSER FÖR PERSONER SOM STÅR LÅNGT IFRÅN ARBETSMARKNADEN

För personer som står långt från arbetsmarknaden eller som länge har varit utan jobb behövs en kedja av aktiva insatser utifrån individuella behov och förutsättningar. Allt fler personer behöver försörjningsstöd för att trygga sin försörjning eftersom de saknar ett arbete. Det är en utveckling som måste brytas. Att skapa jobb eller utbildning också för personer med svag ställning på arbetsmarknaden är därför en av politikens viktigaste uppgifter. Genom aktiva insatser istället för passivt försörjningsstöd får fler människor möjlighet att nå en egen långsiktig försörjning.

- **AKTIVA INSATSER FÖR ATT MINSKA FÖRSÖRJNINGSTÖDET**

Samordningen mellan Socialkontoret och Jobb- och kunskapsstorget behöver utvecklas för att bättre hitta rätt insatser för personer med försörjningsstöd. Det finns även ett behov av att ta fram nya verktyg. Bland annat ska det undersökas om kommunala verksamheter och utförare kan få ett anställningsstöd motsvarande försörjningsstödet och om företagare som vill anställa personer på långvarigt försörjningsstöd kan få hjälp med kunskap om tillgängliga stöd.

- **STÖD OCH UTVECKLA DET SOCIALA FÖRETAGANDET**

Genom socialt företagande och arbetskooperativ kan arbetsmarknaden vidgas till att i större utsträckning innefatta långtidsarbetslösa, långtidssjukskrivna och

människor med otillräckliga kunskaper i det svenska språket. Här ges arbetstagarna stort inflytande över sin arbetsträning eller sitt arbete och ingen jobbar mer än hundra procent av sin förmåga. För många deltagare innebär detta en möjlighet att komma tillbaka till ett socialt sammanhang, återfå självförtroendet och att rusta sig för den vanliga arbetsmarknaden. Socialt företagande som hittar kommersiellt intressanta nischer kan förbättra förutsättningarna rejält för personer som har en svag ställning på den öppna arbetsmarknaden att öka sin attraktivitet. Kommunen ska bli bättre på att stödja och utveckla initiativ inom socialt företagande.

- **STÄRK JOBBMÖJLIGHETERNA FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING**

Bland personer som har en funktionsnedsättning som på något sätt påverkar deras arbetsförmåga saknar många jobb eller sysselsättning. Det är ett slöseri med mänskliga resurser och ett svek mot de enskilda individer som inte kan leva självständiga liv och ingå i en gemenskap. Mer behöver göras för att förstärka möjligheterna att få en anställning. Krav på anställning av personer med funktionsnedsättning ska därför ställas i upphandlingar, fler praktikplatser ska erbjudas och ett arbetsmarknadsprojekt ska initieras med Arbetsförmedlingen för att se över bland annat övergången från gymnasiet till arbetslivet, möjligheten till lönebidragsanställningar i kommunen och hjälp till företag som vill ta ett större samhällsansvar. Kommunen ska vara en föregångare och ha ett systematiskt arbete för att komma till rätta med frågorna.

EN SKOLA DÄR ALLA ELEVER KAN LYCKAS

Den nya majoritetens utbildningspolitik
för Linköping 2015-2018

Utbildning är nyckeln till framtidens jobb och till människors frihet att forma sina egna liv. Alla barn och unga har rätt till kunskap och bildning, och skolans centrala uppgift är att ge alla elever gedigna kunskaper och lust att vilja lära mer. Alla barn och unga förtjänar också en utbildning som ger dem goda möjligheter att hävda sig på arbetsmarknaden efter skoltiden.

Våra skolor når inte dit idag. Trots stigande meritvärden sjunker andelen som blir behöriga till gymnasiet och många ungdomar lämnar gymnasieskolan utan en avslutad utbildning. Föräldrarnas utbildningsbakgrund spelar en alltför stor roll för elevernas resultat och i en segregerad stad visar sig skillnaderna mellan skolorna redan på lågstadiet. Mycket behöver göras för att göra skolan likvärdig.

Linköping ska ha en likvärdig skola med kompetenta lärare som fokuserar på att höja kunskapsresultaten för alla elever.

FÖRSKOLAN SKA GE ALLA BARN EN BRA START I LIVET

Förskolan är avgörande för att ge alla barn en bra start i livet. Förskolan lägger grunden för såväl individens utveckling som för den kommande skolgången. Föräldrar ska känna sig trygga med att lämna sina barn på förskolan och förskolan ska tillförsäkra att alla barn får den stimulans de behöver för att utvecklas.

- **SATSA PÅ PERSONALEN - BARNENS VIKTIGASTE RESURS**

För att säkerställa trygghet och en god pedagogisk verksamhet behöver personaltätheten höjas, med prioritet för de yngsta barnen. Den pedagogiska kompetensen hos personalen ska vara hög. Skolkommissionen ska ges i uppdrag att utreda gruppstorlekens betydelse för barnens utveckling.

- **BARNEN SKA HA RÄTT TILL EN HÄLSOSAM MILJÖ**

Att minska farliga ämnen i samhället är viktigt framförallt ur ett barnperspektiv eftersom barn är mer känsliga för kemikalier än vuxna. Linköping ska därför fortsätta arbetet att ta fram en kemikalieplan för att på ett strukturerat sätt minska kemikalier i förskola och skola genom inventering, sanering och utbildning. Arbetsmiljön ska också kontrolleras avseende exempelvis buller och ventilation. Genom hygieninsatser i förskolan ska sjukfrånvaron hos barn, föräldrar och personal minskas.

- **FLER TIMMAR I FÖRSKOLAN FÖR BARN MED HEMMAVARANDE FÖRÄLDRAR**

Förskolan har stor betydelse för barns språkutveckling, sociala utveckling och för kunskapsresultaten senare i livet. Ambitionen är därför att även barn med hemmavarande föräldrar ska ha rätt att tillbringa fler timmar i förskolans verksamhet.

- **BYGG FLER FÖRSKOLOR**

Fler barn ska ha möjlighet att gå i en förskola i närområdet. I flera stadsdelar krävs därför en utbyggnad av förskolelokaler.

EN GRUNDSKOLA SOM SER VARJE ELEV

Alla barn har rätt till en bra start i livet. Skolan är nyckeln till framtiden för våra barn och ska därför ge alla barn likvärdiga förutsättningar att nå sin fulla potential. Alla barn ska känna trygghet i skolan och ska mötas och utmanas i sin kunskapsiver.

- **MINDRE KLASSER I LÅGSTADIET**

Med mindre klasser får läraren mer tid för varje elevs fortsatta lärande och samtidigt ökar studieron i klassrummet. Forskning visar att klasstorleken har betydelse för resultaten i de tidiga årskurserna. Klasstorlekarna i de tidiga årskurserna ska minska, så att fler elever får det stöd de behöver för att nå kunskapsmålen.

- **ÖKAD STUDIERO FÖR FÖRBÄTTRAT LÄRANDE**

Trygghet och studiero är en förutsättning för lärande. Stök och oro i klassrummet försämrar studieresultaten och slår särskilt hårt mot de elever som redan har det svårast i skolan. Lärare ska ha ett tydligt mandat att upprätthålla studiero i skolan och elever ska få det stöd de behöver för att fungera i klassrummet. Varje skola ska ha välförankrade ordnings- och trivselregler och studieron ska noggrant följas upp.

- **RÄTT TILL LÄXHJÄLP**

Behovet av stöd och hjälp kan dyka upp hos alla elever och kan ha olika orsaker, som hur man har det hemma eller i skolan. Elevens möjlighet att hänga med i undervisningen ska inte bero på föräldrarnas möjlighet och intresse av att hjälpa till med läxor. Samtliga skolor i Linköping ska därför erbjuda organiserad läxhjälp.

- **RESURSERNA SKA FÖLJA BARNENS BEHOV**

Skapandet av en framgångsrik och jämlik skola med höga resultat kräver att de elever som har det svårast får mer stöd, skillnaderna i kunskapsresultat minskar. Det nya systemet för resursfördelning ska kontinuerligt utvärderas i syfte att säkerställa likvärdighet i utbildningen och jämna ut skillnaderna i kunskapsresultat. Alla elever ska ges möjlighet att leva upp till sin fulla potential.

- **ÖKA LÄSFÖRSTÅELSE OCH LÄSGLÄDJE - LÄSLYFT OCH SKOLBIBLIOTEK**

Elevers läsförståelse minskar, samtidigt som behovet av att vara duktig på att läsa och skriva är högre än någonsin. God läskunnighet är en demokratifråga och behöver prioriteras. Elever som upptäcks ha bristande läsförståelse ska ha rätt till extra stöd, redan från förskoleklass. Alla lärare ska ha tillräcklig kompetens att stötta elever med bristande läsförståelse, och kontinuerligt få kompetensutveckling för att bland annat uppdateras om ny forskning. Satsningarna på fokusbibliotek med välfyllda bokhyllor och skolbibliotekarier ska fullföljas och även implementeras på nya skolor.

- **GE ALLA TILLGÅNG TILL EN VÄL FUNGERANDE ELEVHÄLSA**

Den psykiska ohälsan bland barn och unga ökar. Allt för många upplever stor stress, från såväl skolsituationen som problemen i hemmet och i sin bakgrund. Dessutom

tampas många unga med höga prestationskrav. För att motverka och vända utvecklingen ska alla Linköpings barn och unga ges tillgång till en bra elevhälsa.

För att tackla det hedersrelaterade våldet behövs ökade kunskaper och stärkt samarbete på alla skolor och berörda verksamheter. Därutöver behövs en särskild kompetens dit personal kan vända sig för att få råd och stöd i sitt arbete.

- **FRITIDSVERKSAMHET FÖR BÄTTRE KUNSKAPSRESULTAT**

Alla elever ska ha samma möjligheter att nå goda kunskapsresultat. Därför ska alla resurser användas för att ge alla barn bästa möjliga start i livet. Fritidsverksamheten är ett av flera redskap för att alla ungdomar ska nå kunskapsmålen och ska därför tydligare integreras med skolan och det pedagogiska uppdraget.

- **LOKALT SJÄLBESTÄMMANDE FÖR REKTORER**

Rektorerna har en nyckelroll i att utveckla den pedagogiska verksamheten och har goda kunskaper om hur verksamheten på en skola ska ledas och utvecklas. För att utöka och stärka rektors möjligheter till ansvar för lokal skolutveckling krävs en ökad decentralisering.

GYMNASIESKOLAN ÄR NYCKELN TILL FRAMTIDENS JOBB

För att klara sig i ett allt mer kunskapsintensivt samhälle krävs idag en gymnasieutbildning. Gymnasieskolan ska ge eleverna goda kunskaper och förutsättningar att gå ut i arbetslivet eller fortsätta till högre studier. Linköpings gymnasieskolor ska präglas av målsättningen att alla elever ska ha avklarad examen och möjlighet att nå sin fulla potential. Ingen elev ska tillåtas att halka efter och skolan ska uppmuntra fler att söka sig till högre studier.

- **EN LIKVÄRDIG GYMNASIESKOLA**

Strävan efter en likvärdig skola gäller även den gymnasiala utbildningen. Gymnasieskolan ska ha ett tydligt mål om att motverka segregation och skolorna ska fungera som mötesplatser mellan olika ungdomar med olika bakgrund. För att lyckas med det är fördelning av olika program på olika skolor en av flera viktiga faktorer. Kommunen ska därför se över hur gymnasieskolorna ska struktureras för att skapa trygga miljöer för lärande och social blandning.

De kommande åren kommer elevkullarna på gymnasieskolan att stiga snabbt och det finns behov av ytterligare kommunala gymnasieskolor i Linköping. Det ger goda möjligheter att se över skolornas sammansättning, sett till såväl utbildningsinriktningar som socioekonomisk bakgrund och kön. En strategi ska tas fram för hur de kommunala skolornas sammansättning ska utvecklas och skolorna vara konkurrenskraftiga när elevantalet ökar.

- **UTVECKLA LÄRLINGSUTBILDNINGARNA**

Lärlingsutbildningar är ett viktigt verktyg för att göra ungdomar redo för arbetsmarknaden. Arbetet med att utveckla lärlingsutbildningarna ska fortsätta. Den nya anställningsformen gymnasial lärlingsanställning ska implementeras för att göra lärlingsutbildningarna attraktivare och få fler att fullfölja sin utbildning.

- **FLER SKA FULLFÖLJA GYMNASIET**

En oavslutad gymnasieutbildning är den vanligaste orsaken till arbetslöshet bland unga. Arbetet med att få fler att fullfölja sin utbildning ska därför ha hög prioritet. Bland annat ska ett pilotprojekt med studiecoacher genomföras.

- **STÄRKT SAMVERKAN MED NÄRINGSLIVET**

För att få fler ungdomar att söka sig till yrken som leder till jobb direkt efter gymnasieexamen måste kommunen och näringslivet ta gemensamma krafttag. Genom en stärkt samverkan mellan skolan och näringslivet kan de framtida arbetsgivarnas inflytande över utbildningarna öka, så att utbildningarna bättre kan möta upp de rekryteringsbehov som finns.

- **UTBILDNINGAR SOM LEDER TILL JOBB**

Yrkesprogrammen måste vara högkvalitativa utbildningar som leder till jobb. Fler elever måste lockas att söka till yrkesutbildningarna. Det är ett arbete

som måste bedrivas i nära samarbete med de framtida arbetsgivarna. En viktig del i att höja yrkesutbildningarnas status är att sätta upp höga ambitioner för utbildningsnivån. Det är dags för Linköping att vinna fler guld i yrkes-SM.

- **FÖRETAGARPROFIL PÅ YRKESPROGRAMMEN**

För att elever på de yrkesförberedande programmen framgångsrikt ska kunna möta de krav som arbetsmarknaden ställer krävs att det satsas mer offensivt på entreprenörskap. Därför borde entreprenörskap få en framträdande plats i undervisningen på de yrkesinriktade programmen och genomsyra hela utbildningen.

LÄRARNAS ÄR SKOLANS VIKTIGASTE RESURS

Undervisningen i klassrummet blir aldrig bättre än läraren. Svensk skola står inför en stor utmaning framöver för att locka begåvningar till läraryrket och höja yrkets status så att de stora pensionsavgångarna kan mötas med nyutexaminerade lärare. Det finns ett stort behov av att göra satsningar på lärares status, arbetsvillkor och karriärmöjligheter.

- **BRA LÄRARE SKA HA BRA BETALT**

Lönenivån är av stor betydelse för möjligheten att locka fler till yrket. Läraryrket har idag låga löner jämfört med andra yrkesgrupper med motsvarande utbildning. Lärarnas lönehöjningar i Linköping ska varje år befinna sig i det övre spannet i relation till jämförbara kommuner.

Skickliga lärare ska ha bra betalt. I samverkan med lärarfacken ska en lokal strategi tas fram för ökad lönespridning. Stigande lärarlöner med ökad lönespridning har konsekvenser på lönestrukturen inom hela skolan, inklusive rektorer och biträdande rektorer. Det ska därför tas ett helhetsgrepp över skolans lönestruktur.

- **MER TID FÖR UNDERVISNING- MINSKA ADMINISTRATIONEN**

Lärarna är utbildade och anställda för att undervisa, men tvingas ändå lägga mycket av sin tid på administration och bisysslor som inte är direkt relaterade till det pedagogiska uppdraget. Detsamma gäller rektorer, som sällan ges goda möjligheter att vara pedagogiska ledare på sin skola. De administrativa kraven och stöden i skolan ska ses över, så att lärare kan fokusera på undervisning och rektorer på det pedagogiska ledarskapet.

- **UTVECKLA FLER KARRIÄRTJÄNSTER**

Den lärare som är skicklig och driven ska kunna göra karriär utan att behöva gå från undervisning till administration. Vi värnar därför den karriärtjänstreform som gjorts och vill fortsätta utveckla den. Framöver ska förstelärare tillsättas som har ett särskilt ansvar för att utveckla pedagogik riktat mot de elever som riskerar att inte nå målen. Det ska även tillsättas lektorer, med ett särskilt ansvar för att stärka forskningsanknytningen i undervisningen.

- **FLER SPECIALLÄRARE OCH SPECIALPEDAGOGER**

Många elever är i behov av tidigt stöd från speciallärare. Det behöver anställas

fler speciallärare och specialpedagoger för att alla elever ska få möjlighet att nå kunskapsmålen. Den största utmaningen är att det i nuläget saknas speciallärare att anställa. Krafttag ska vidtas för att få fler lärare att vidareutbilda sig till speciallärare och söka en anställning i Linköpings kommun.

UTVECKLA SKOLAN GENOM STÄRKT SAMVERKAN MED UNIVERSITETET

Linköping har unika förutsättningar att utvecklas som kunskapsstad i och med tillgången till ett välrenommerat universitet med hög kompetens. En stärkt samverkan med universitetet ger ökad tillgång till värdefull kunskap för att främja en positiv utveckling av kommunens skolverksamhet.

- **INRÄTTA EN SKOLKOMMISSION**

Svaren på hur Linköpings skolor ska uppnå toppkvalitet kräver en samling av värdefull kunskap och kompetens. För att höja kunskapsresultaten och minska spridningen i resultat mellan elever behövs nya angreppssätt. Linköpings universitet bedriver ledande forskning på det utbildningsvetenskapliga området. Den forskningen bör vara en naturlig del i att ta fram idéer för hur Linköpings skolor kan utvecklas och förbättras. En skolkommision ska inrättas där akademi, representanter för professionen och kommunala politiker och tjänstemän ingår.

- **FÖRSÖKSVERKSAMHET FÖR PEDAGOGISK MÅNGFALD**

Kommunen behöver bli bättre på att utnyttja den kunskap och de forskningsprojekt som finns på Linköpings universitet. Kommunen ska, tillsammans med forskare på universitetet, utveckla den pedagogiska verksamheten genom pilotprojekt inom till exempel utomhuspedagogik, estetisk verksamhet och fysisk aktivitet.

- **ÖKA INTRESSET FÖR HÖGRE STUDIER**

När fler får tillgång till högre utbildning tillvaratas en större del av samhällets fulla potential. Utbildning blir därmed ett viktigt verktyg för att ge barn och unga jämlika förutsättningar

Kommunen behöver aktivt arbeta med att väcka intresse för att studera vidare hos grupper som är underrepresenterade i högre studier.

- **STRUKTURERAD SAMVERKAN MELLAN SKOLOR OCH LIU**

En nära kontakt med akademien är viktigt för att utveckla Linköpings skolor, såväl ur ett elev- som ur ett lärarperspektiv. Kommunen ska ha en tydlig

ambition om att samtliga Linköpings skolor ska ha ett strukturerat samarbete med universitetet.

EN LIKVÄRDIG SKOLA MED MÅNGFALD OCH VALFRIHET

Barn och föräldrars möjlighet att välja en pedagogisk metod som passar barnet, söka en utbildningsinriktning som entusiasmerar eller välja bort en skola där barnet inte trivs är något i grunden positivt. I Linköping skall det finnas en mångfald av huvudmän och pedagogiska inriktningar för föräldrar och elever att välja på. Nya seriösa aktörer som bidrar till utveckling och ett breddat utbud välkomnas.

Baksidan av skolval och fri etablering är att det i viss utsträckning bidragit till ökade kvalitetsskillnader mellan olika skolor. Högt prioriterat är åtgärder för att öka likvärdigheten i Linköpings skolor.

Profilklasser och spetsutbildningar är exempel på hur utbudet kan breddas inom den kommunala skolan. Rätt använt kan dessa höja elevens motivation och skolans kvalitet. Kommunen har en viktig uppgift i att lyfta kvaliteten på de skolor där frånval är vanligt och genom exempelvis högre lärartäthet, attraktiva profiler och spetsutbildningar göra skolor i utsatta stadsdelar mer attraktiva. Skolvalet ska vara en möjlighet för att få en inriktning som individen önskar, inte en nödvändighet för att komma ifrån en skola med otillräcklig kvalitet. En kommunal strategi för profilutbildningar ska tas fram. Valet till profilklasser ska utvecklas och elever som väljer profiler eller spetsutbildningar ska inte missgynnas i valet av skola.

ALLA BARNS RÄTT ATT VARA SIG SJÄLVA

Alla barn har rätt till god hälsa, trygghet och god självkänsla. Trots det ser vi att den psykiska ohälsan hos unga ökar, vilket till stor del beror på de krav samhället ställer på hur en person ska vara, utifrån faktorer som kön och socioekonomisk bakgrund. Den problematiken måste vändas.

All pedagogisk verksamhet för alla åldrar ska genomsyras av en normkritisk medvetenhet. Redan förskolan ska fokusera på de normer och strukturer som gör att någon uppfattas som avvikande. För att arbetet ska kunna genomföras krävs genuspedagoger, fortbildning av personal i normkritiskt arbete och HBTQ, och utrymme för dem att arbeta normkritiskt. Samma förutsättningar att aktivt delta i arbetet ska gälla för fristående förskolor och skolor.

ETT EKOLOGISKT HÅLLBART LINKÖPING

Den nya majoritetens klimat- och
miljöpolitik för Linköping 2015-2018

Att stoppa miljöförstörelsen och minska klimatutsläppen är en av vår generations största uppgifter. Hur vi väljer att ta oss an uppgiften kommer att vara avgörande för kommande generationers möjligheter att leva på jorden. Genom en framåtsyftande miljöpolitik kommer Linköpings kommun ta sin del i kampen mot den globala uppvärmningen.

Ny grön teknik ger oss inte bara möjlighet att minska vår miljöpåverkan utan också att skapa nya jobb för att utveckla vår kommun. Genom att minska vår förbrukning eller återanvända och återvinna de produkter vi använder kan vi minska belastningen på jordens gemensamma resurser.

Linköping ska bli en ekologiskt hållbar kommun där medborgarna har lätt att komma ut i vacker natur. Naturen har ett värde i sig, men minst lika mycket för de ekosystemtjänster den levererar. En utveckling mot ett grönare samhälle handlar samtidigt inte bara om värnandet av miljön utan också om att skapa andra goda effekter som nya arbetstillfällen och starkare gemenskap i kommunen.

HÖGT TEMPO FÖR ATT NÅ KLIMATMÅLET

Linköpings kommun har antagit ett mål om att vara koldioxidneutral 2025. Detta är ett ambitiöst mål som hittills inte har fått så stort genomslag. Arbetet måste därför intensifieras. Kommunens klimatarbete ska vara en förebild för andra kommuner, nationellt och internationellt. Måluppfyllelsen kommer att kräva många olika insatser, allt från satsningar på infrastruktur och investeringar i förnybar energi till utbildningsinsatser.

- **TA FRAM EN HANDLINGSPLAN OCH AVSÄTT RESURSER FÖR KOLDIOXIDNEUTRALITET**

Ett första avgörande steg är att sätta upp en handlingsplan för hur målet om koldioxidneutralitet ska nås. Det kommer att behövas personal som är dedikerad till att arbeta med målet, tillsammans med tillräckliga resurser för att tillsammans med nämnder, kommunägda bolag, det lokala näringslivet och medborgare genomföra handlingsplanen.

- **KOLDIOXIDNEUTRALITET I KOMMUNKONCERNENS EGNA VERKSAMHETER**

Samtliga nämnder och bolag ska få ett tydligt uppdrag att inom ramen för respektive verksamhetsområde aktivt arbeta för att målet nås. Klimatarbetet ska också kommuniceras över nämndgränserna för att kunna utnyttja synergieffekter och goda exempel.

- **INVESTERINGAR I FÖRNYBAR ELPRODUKTION**

Linköping ska vara en föregångskommun när det gäller energiproduktion och energianvändning. För att säkerställa att kommunen kan generera ett ordentligt överskott på förnybar energi ska kommunkoncernen därför investera i förnybar energi, i den takt som krävs för att nå målet att Linköping ska vara koldioxidneutralt 2025.

- **MARKNADSFÖRING, FOLKBILDNING OCH SAMVERKAN**

För att nå målet om koldioxidneutralt Linköping 2025 måste kommuninvånarna och andra aktörer såsom näringsliv, ideella organisationer, universitetet såväl som andra kommuner involveras i arbetet på olika sätt. Behovet av utbildningsinsatser samt möjligheter till samverkan och utbyte av erfarenheter och kunskaper ska nogra undersökas och därefter genomföras.

Arbetet med att uppnå koldioxidneutralitet ska också användas för att marknadsföra kommunen som ett föredöme i klimatarbetet.

STÄRKT MILJÖARBETE I KOMMUNENS VERKSAMHETER

Kommunkoncernen har en unikt god möjlighet att arbeta aktivt med miljöfrågor, inte minst på grund av omfattningen och bredden på verksamhetsområden, och möjlighet att satsa långsiktigt. Med denna möjlighet kommer också ett ansvar att förvalta och utveckla verksamheterna i en hållbar riktning. Kommunkoncernens goda ekonomi möjliggör dessa omfattande satsningar.

- **ENERGIEFFEKTIVISERING AV KOMMUNENS FASTIGHETER**

Stora delar av kommunkoncernens eget fastighetsbestånd är i behov av renovering i allmänhet och energieffektivisering i synnerhet. Energieffektivisering av kommunens och de kommunala bolagens fastigheter är en nödvändig åtgärd för att nå målet om koldioxidneutralitet och ska genomföras. Samtidigt som det minskar koldioxidutsläppen så minskar även energikostnaderna och boendemiljön förbättras.

- **SATSNING PÅ SOLCELLER**

Hustaken är en outnyttjad resurs. Det ska vara lätt att själv installera solceller på sitt tak. Utvecklingen av allt mer effektiva solceller och förändrade elpriser ska innebära ökade investeringar av solceller inom kommunkoncernen.

- **LYFT FRAM DEN VEGETARISKA KOSTEN**

Den ökande köttkonsumtionen är en stor belastning på klimatet. En minskad köttkonsumtion kan även ha positiva hälsoeffekter. Personer som av etiska skäl har valt en viss kost ska ha rätt till den, precis som personer som önskar en viss kost av religiösa skäl. Det innebär att det i kommunens verksamheter ska erbjudas vegankost till de som önskar. De av kommunens verksamheter som serverar mat ska bli betydligt bättre på att föra fram vegetarisk kost som ett fullgott alternativ till kött.

- **STÄLL HÖGA MILJÖ- OCH DJURSKYDDSKRAV**

Upphandling är ett viktigt verktyg i kommunens miljöarbete. Miljö- och energikrav ska ställas där det är relevant.

Kommunen ska ha höga ambitioner när det gäller att ställa krav på ekologisk mat i kost- och måltidsupphandlingar. Andelen ekologisk mat som köps in ska ligga i

överkant i jämförelse med andra kommuner och ett etappmål för mandatperioden ska upprättas. Även höga djurskydds krav och krav på låg klimatpåverkan ska ställas i kostupphandlingar.

- **INRÄTTA DISTRIBUTIONSCENTRAL - FÖR MILJÖN OCH DET LOKALA FÖRETAGANDET**

Kommunen ska på försök i samverkan med näringslivet inrätta en distributionscentral för samordning och effektivisering av transporter av olika varuleveranser inom kommunen. Det innebär klimat-, luftkvalitet-, buller- och trafiksäkerhetsvinster och underlättar dessutom för småföretagare, och inte minst livsmedelsleverantörer, att leverera varor till olika kommunala inrättningar såsom skolor och äldreboenden.

- **FORTSÄTT DEN FRAMGÅNGSRIKA SATSNINGEN PÅ BIOGAS**

Linköpings kommun har genom Tekniska Verken varit en viktig aktör i uppbyggnaden av Sveriges kompetens inom biogasproduktion och gått i bräschen för forskning och utveckling av processer för biogasframställning. Det framgångsrika arbetet ska stärkas och därför ska Tekniska Verken ges i uppdrag att enligt affärsmässiga villkor verka för ökad spridning av biogasen på lokal, regional och nationell nivå.

UNDERLÄTTA FÖR LINKÖPINGSBORNA ATT VARA KLIMATSMARTA

- **FLER LADDNINGSTOLPAR FÖR ELBILAR**

Elbilar är ett allt populärare alternativ för de bilister som vill undvika fossila bränslen. För att fler ska välja el framför bensin behöver ytterligare laddnings- och snabbladdningsstolpar monteras upp.

- **UPPSÖKANDE VERKSAMHET FÖR ENERGI- OCH KLIMATRÅDGIVARNA**

Energi- och klimatrådgivarna är en viktig länk mellan kommunen, näringslivet och medborgarna. De ska vara ett stöd för näringsliv och medborgare som vill bidra i omställningen till ett klimatsmartare samhälle genom att till exempel installera förnybar energi på sin fastighet. Proaktivt arbete med uppsökande verksamhet riktad till specifika målgrupper ska också vara en självklar del av energi- och klimatrådgivarnas uppdrag.

- **MINSKA AVFALLET OCH ÖKA ÅTERVINNINGEN**

För att nå framgång i miljöarbetet krävs engagemang och ansvarstagande hos alla som lever och verkar i kommunen. Här finns potential att stärka och snabba på det arbetet genom ökad information, utveckling av avfallslösningar och förbättrad tillgänglighet. Informationsinsatserna för att minska avfallet ska stärkas och hushållens möjligheter att källsortera avfall ska öka.

EN AKTIV NATURVÅRD FÖR REKREATION OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

För att värna den biologiska mångfalden måste värdefulla naturområden i kommunen bevaras och utvecklas, genom skydd och skötsel av naturen. Värdefulla naturområden har ofta också ett historiskt kulturvärde, är viktiga rekreativsmöjligheter och ökar kommunens attraktionskraft. Alla dessa värden ska värnas och vårdas. När staden växer och samhället utvecklas uppstår både hot mot och möjligheter för dessa värden att stärkas.

- **FÖRBÄTTRA FISKARS VANDRINGSVÄGAR OCH LEKMILJÖER**

Tekniska verkens vattenkraftverk ska anpassas så att de klarar dagens miljökrav, vilket innebär att vandringsvägar för fisk ska öppnas. Förlusten av elkraft kan ofta kompenseras med att vattenkraftverkens verkningsgrad höjs i samband med förändringen, men i annat fall ska utbyggnad av annan förnybar energi ske.

- **NATUROMRÅDEN SKA VARA TILLGÄNGLIGA FÖR ALLA**

Linköpings värdefulla naturområden är en del av vårt gemensamma natur- och kulturarv och ska vara tillgängliga för alla att nyttja. Det innebär bland annat att de i möjligaste mån ska vara möjlig att nå till fots, med cykel eller kollektivtrafik, och vara tillgängliga för personer funktionsvariationer och personer med bristande kunskaper i svenska.

- **BILDA FLER KOMMUNALA NATURRESERVAT**

Genom att skapa naturreservat kan viktiga naturområden skyddas från exploatering och allmänhetens tillgång till området säkras. Möjligheten till kommunala naturreservat ska prövas, framför allt i tätortsnära områden. Södra Vallaskogen ska bli ett naturreservat. Där ska skötselplan upprättas, med hänsyn också taget till människors behov av att vistas tryggt och säkert i reservatet. Skötselplaner även för övriga reservat skall upprättas och följas.

- **VÅRDA DET VÄRLDSUNIKA EKLANDSKAPET**

Linköpings kommun har ett stort och speciellt ansvar att vårda det världsunika Eklandskapet, vars intressen noga ska bevakas.

Att Linköping är Ekarnas stad innebär givetvis en tillgång för både stadens turismnäring och för medborgarna, och ska utnyttjas genom till exempel informationsinsatser.

FLER BOSTÄDER I EN GRÖNARE STAD

Den nya majoritetens bostads- och
samhällsbyggnadspolitik
för Linköping 2015-2018

Linköping står inför spännande utmaningar. Många vill flytta till kommunen, företag ser möjligheter att etablera sig och växa och förändrade levnadsmönster ställer nya krav på stadsplaneringen. Byggnationen av höghastighetståg med station i Linköping öppnar samtidigt upp stora möjligheter för att forma Linköpings innerstad på ett sätt som gynnar framtidens linköpingsbor och som sätter sin prägel på stadsmiljön under lång tid framöver.

En stor inflyttning ställer höga krav på byggnation av fler bostäder. Samtidigt ställer en ung och medveten befolkning krav på attraktiva och intressanta boende- och stadsmiljöer. För det krävs en stadsplanering som bidrar till utvecklingen av Linköping till en ekologiskt och socialt hållbar kommun och som prioriterar trygghetsarbete i kommunens stadsdelar. Linköpings kommun ska ha transparenta processer för tilldelning av kommunal mark. Dessa processer skall utformas beroende på geografisk plats och skall i flera kvalitativa avseenden också understödja kommunens ambitioner för bostadsbyggande. Detta främjar marknadens funktion och kommunens strävan efter utveckling av kommunen.

Linköpings boendesegregation idag yttrar sig idag i stora demografiska och socioekonomiska skillnader mellan olika bostadsområden. Att minska boendesegregationen har positiva effekter på allt ifrån skolan och jobben till tryggheten i kommunen. Det stärker också den sociala sammanhållningen.

ÖKAD TAKT I BOSTADSBYGGANDET

Linköping behöver sätta ytterligare fart på bostadsbyggandet, så att fler människor har möjlighet att hitta ett passande boende och företagen kan locka kompetent arbetskraft.

Under de kommande åren behöver därför Linköping bygga ett stort antal bostäder, varav majoriteten behöver vara mindre lägenheter. Även byggnationen av studentlägenheter behöver öka. När det görs ska utgångspunkten vara hållbara bostäder som byggs med perspektivet att bidra till en blandad bebyggelse med olika boendeformer.

• MER EFFEKTIVA PROCESSER OCH STÄRKT SAMVERKAN MED BYGGBRANSCHEN

För att sätta fart på bostadsbyggandet krävs krafttag för att korta de processer som föregår byggandet. En lång tidsperiod från byggherrens första initiativ till en lagakraftvunnen detaljplan fördröjer bostadsbyggandet och gör det mindre attraktivt att bygga nya bostäder. Mer måste till för att snabba upp och effektivisera den processen. Kommunen ska därför pröva möjligheten att privata exploatörer och fastighetsägare anlitar och bekostar av kommunen godkända planprojektledare för framtagande av detaljplaner, för att fler byggprojekt snabbare ska komma igång.

För att nå målet om en ökad produktionstakt av bostäder behövs en starkare samverkan med aktörerna på byggmarknaden. Ett bostadsråd med representanter från kommunen, byggherrar och andra intressenter ska inrättas. Det handlar

bland annat om att gemensamt hitta lösningar för snabbare och förenklade planprocesser och få ned kostnaden för nyproduktion.

- **HUS TILL RIMLIGA PRISER**

Samtidigt som behovet av mindre lägenheter ökat finns en stor efterfrågan på radhus och villor för familjer som vill ha tillgång till trädgård. Den snabba prisutvecklingen i Linköping riskerar dock att ställa vanliga löntagare utan möjlighet att kunna bo i villa eller radhus. För att erbjuda fler den möjligheten ska förutsättningarna för att uppföra villor eller radhus till rimliga priser för de boende utredas.

- **ÖKAT ANSVAR FÖR STÅNGÅSTADEN**

Kommunens egna bostadsbolag, Stångåstaden, ska spela en ännu mer aktiv roll i att öka takten i bostadsbyggandet. Med ambitionen att bygga en mer sammanhållen stad bör Stångåstaden också ges i uppdrag att förtäta, bland annat i miljonprogrammets områden.

HÅLLBAR STADSPLANERING

När Linköping växer ska staden utformas på ett sätt som skapar förutsättningar för ekologisk och social hållbarhet, där alla invånare kan trivas. Riktningen ska tydligt vara att bygga ihop det som nu uppfattas som yttre stadsdelar med varandra och med innerstaden. En välutvecklad kollektivtrafik kan också bidra till att minska det mentala avståndet mellan kommunens olika delar.

- **EN TÄTARE STAD FÖR EFFEKTIVARE RESURSNYTTJANDE**

Marken ska hushållas med och därför ska nybyggnation i första hand ske på eller i anslutning till redan exploaterad mark. En tätare stad innebär många fördelar - exempelvis kan marken utnyttjas mer effektivt och det underlättar ett hållbart trafiksystem. Förtätning kan ske genom att bygga högre hus, använda outnyttjade ytor eller bygga på våningar på befintliga hus.

Införandet av ett hissbidrag ska utredas, i syfte att underlätta påbyggandet av befintliga bostadshus och öka tillgängligheten för äldre och personer med fysisk funktionsnedsättning. Ett stort hinder för förtätning är de höga kraven på att bostäder ska ha tillhörande bilparkering. Parkeringsnormen kan därför sänkas.

- **UTVIDGNING AV INNERSTADEN**

Linköping har idag en relativt liten och odefinierad stadskärna. Stora delar av stadens centrala delar upplevs som bostadsområden snarare än det gemensamma rum som den borde vara. En levande innerstad utgör stadens identitet, ökar trivseln och förutsättningarna för möten mellan invånarna, och kan bidra till att stimulera besöksnäringen. Ambitionen är att det geografiska område som uppfattas som innerstad ska bli större. Tillsammans med förtätningen ska fler få möjlighet att bo i den attraktiva innerstaden.

- **BEVARA ÅKERMARKEN**

God jordbruksmark behövs för att trygga framtida matförsörjning. Kring Linköping finns mycket god åkermark som måste värnas. Byggande på åkermark ska ske med stor restriktivitet och huvudsakligen på platser med goda kollektivtrafikförbindelser. Byggandet på åkermarken ska också optimeras genom tätare bebyggelse.

- **BEBYGGELSE PÅ LANDSBYGDEN**

Att värna en livskraftig landsbygd är viktigt för alla kommuninvånare, liksom för besöksnäringen, de gröna näringarna och näringslivet i stort. Landsbygden ska kännas som en självklar del av Linköping, och landsbygdsborna känna sig som linköpingsbor.

Liksom i staden finns på landsbygden en fördel med att tillhandahålla olika boendeformer i samma område. Det möjliggör för fler att bo naturnära genom hela livet och är en förutsättning för att minska segregationen.

Även för den som bor på landsbygden ska kollektivtrafik vara ett fungerande alternativ. Nuvarande eller tilltänka kollektivtrafikförbindelser ska vara tydligt vägledande för vilka platser som byggs på. Väl utbyggda och underhållna cykelvägar på landsbygden är också av stor vikt för effektiva transporter på landsbygden.

EN GRÖNARE TRAFIK

Trafikplaneringen i Linköping ska bidra till att skapa den goda staden, där människor har lätt att smidigt ta sig mellan stadens olika delar. Linköping ska utforma trafiklösningar och system så att det bidrar till ökad konkurrenskraft hos näringslivet, staden och regionen. Trafikens utsläpp av växthusgaser samt luftföroreningar till mark, luft och vatten ska minska. För att uppnå ett klimatsmartare trafiksystem krävs att tillgänglighet och framkomlighet för gång- och cykeltrafikanter samt kollektivtrafik ska prioriteras vid nyanläggning eller ombyggnad av infrastruktur.

- **STÄRK CYKELSTADEN LINKÖPING**

Genom att mer trafik sker med cykel istället för bil skulle Linköping som stad utan tvekan bli mer attraktiv. Linköping har länge räknats som en av Sveriges bästa cykelstäder, men har tappat fart i sin goda utveckling på cykelområdet. Vi vill därför förstärka och bygga vidare på en cykelkultur som främjar miljö, hälsa och ekonomi och som stärker varumärket Linköping. I Linköping ska cykeln uppfattas som det mest attraktiva transportmedlet, varför kommunen behöver hitta attraktiva lösningar för att främja cyklandet. Cykeltrafiken ska prioriteras framför biltrafiken vid fysisk planering.

- **KOLLEKTIVTRAFIKEN - EN FÖRUTSÄTTNING FÖR EN ATTRAKTIV STAD**

En förutsättning för att Linköping ska fortsätta växa och vara en attraktiv stad för näringsliv och boende är att det finns bra kollektivtrafik. Kollektivtrafiken ska ha hög framkomlighet och tät trafik.

Snabba järnvägsförbindelser är av stor betydelse för Linköpings och regionens utvecklingsmöjligheter och Linköping har här ett unikt läge i landet att skapa ett samband mellan olika trafikslag. Det ska vara lätt och gå snabbt att resa såväl i Linköping som i Östergötland. Vi vill skynda på utvecklingen av en snabb, klimatsmart kollektivtrafik som binder ihop resecentrum med de strategiska delarna av Linköping. Därtill ska möjligheterna att resa mellan stadens mindre centrala delar utan att behöva åka via resecentrum ses över.

Byggandet av Ostlänken innebär en fantastisk möjlighet för Linköpings utveckling. Vi förespråkar tunnelalternativet för dragningen genom staden, då detta bland annat skulle frigöra värdefull mark och minska de fysiska barriärerna i staden.

I samband med byggandet av Ostlänken ska vi se till att den byggs så att en framtida etablering av en ny pendeltågsstation inom Linköpings tätort blir möjlig. Placeringen ska bidra till ökat kollektivtrafikresande och motverka segregationen i kommunen.

LIVSKVALITET I HELA KOMMUNEN

• EN SAMMANHÅLLEN STAD MED LEVANDE STADSDELAR

Kommunens bebyggelse ska utformas så att det skapas naturliga mötesplatser för människor med olika livssituation och med olika social och kulturell bakgrund. En bebyggelse med både blandade boendeformer och verksamheter motverkar segregation och ökar möjligheten att bo kvar i samma stadsdel genom olika skeden av livet. Samtidigt som Linköping växer i hög takt och plats ska ges till nya Linköpingsbor behöver därför även befintliga kvarter värnas och utvecklas. För att skapa mer levande stadsdelar ska också en ny lekplatsplan tas fram, som säkerställer tillgång till spontanidrottsmöjligheter i alla kommundelar. En ny grönstrukturplan ska fastställas, där det säkerställs att varje stadsdel har parkkvalitéer och där gröna lungor värnas. Lummighet på höjden, med träd och grönbeklädda väggar, ska uppmuntras.

• INNERSTADENS KULTURMILJÖ

Linköpings stadskärna är ett riksintresse och en värdefull kulturmiljö. Den gamla bebyggelsen kring domkyrkan och stenstadens miljöer är värda att värna och stadens siluett med domkyrkan som dominerande inslag ska bevaras. Med en högre bebyggelse vid innerstadens entréer och i den utvidgade innerstaden skapas spännande kontraster och en mångfacetterad stadsmiljö.

• ÖKAD TILLGÄNGLIGHET

Linköping ska bli en förebildskommun inom tillgänglighet. I en kommun som är till för alla ska de offentliga miljöerna vara universella. Det handlar om gatumiljöer, men också om att badstränder, lekplatser och naturområden ska ha en hög tillgänglighet oavsett funktionsvariation. En viktig del i att göra Linköpings kommun mer tillgänglig är att utveckla Tillgänglighetsdatabasen och använda denna som ett verktyg i upphandlingar.

EN SAMMANHÅLLEN STAD MED FRAMTIDSTRO

Den nya majoritetens politik för
Linköpings stadsdelsutveckling
2015-2018

Segregationen är en stor framtidsutmaning för Linköping. I ett antal av Linköpings utsatta stadsdelar är arbetslösheten hög, hälsan sämre och skolan står inför stora utmaningar. Tillåts denna negativa spiral av utanförskap fortsätta riskerar många tappa framtidstron. Utmaningarna förstärks också av att grov kriminalitet utgör en alltför vanligt förekommande del av vardagen för de boende i områdena. Den här utvecklingen ska vändas.

För att nå dit behövs insatser som på sikt förbättrar förutsättningarna för de boende i de utsatta områdena. Insatser för fler i jobb, en förbättrad skola och en tydligare inkludering i det omgivande samhället är avgörande för att skapa en hållbar stadsdel. Samtidigt behöver insatser göras på kort sikt. Det handlar om att låta de boende i områdena komma till tals genom ett ökat inflytande över satsningar på exempelvis samhällsbyggnadsområdet som görs i respektive område. Det handlar också om ett stärkt trygghetsarbete och att säkerställa en meningsfull fritid för stadsdelarnas unga.

För att förändra de långsiktiga förutsättningarna i de utsatta stadsdelarna krävs en perspektivförändring från kommunens sida i synen på samhällets insatser i områdena. Mycket av det positiva arbete som idag bedrivs för att förbättra situationen präglas av kortsiktighet, svag samordning och bristande helhetssyn. Genom att stärka samordningen mellan de verksamheter och insatser som bedrivs i de utsatta stadsdelarna kan långsiktigheten och uthålligheten i arbetet öka. I förlängningen ger det ett mer effektivt förbättringsarbete.

AKUTA INSATSER FÖR ATT BRYTA TRENDEN

• TRYGGHET I HELA LINKÖPING

De är de boende i Linköpings utsatta stadsdelar som själva drabbas hårdast av den otrygghet som brett ut sig. En viktig insats för att vända utvecklingen är att stötta lokala initiativ till trygghetsarbete. Det kan exempelvis handla om nattvandningsverksamhet. Det är även viktigt att verka för en närvaro från polisen som hjälper till att bygga förtroende för det omgivande samhället.

• STÄRK BROBYGGARNA FÖR ETT SAMMANHÅLLET SAMHÄLLE

Brobyggare i stadsdelarna är ett framgångsrikt exempel på hur kulturskillnader kan överbryggas och förtroendet för det svenska samhället höjas. Brobyggare har framför allt en viktig funktion i att få skolgången och fritiden att fungera för många barn och unga, genom arbete såväl mot barnen själva som mot föräldrarna. Arbetet med brobyggare ska stärkas och ges goda förutsättningar för ett strukturerat arbete.

• LÅT UNGDOMARNA GÖRA STADSDELARNA TRYGGARE OCH FINARE

Kommunen ska, i samverkan med fastighetsägare, erbjuda ungdomar tidsbegränsade jobb för att göra sina stadsdelar tryggare och finare. Ungdomarna får möjlighet att påverka och utföra upprustning av området samtidigt som de får arbetslivserfarenhet. Ett tillvaratagande av ungdomarnas egna idéer om hur

området kan och bör utvecklas ska leda till mer attraktiva stadsdelar samtidigt som det ger en meningsfull erfarenhet.

- **STÄRK DET DROGFÖREBYGGANDE ARBETET**

Det finns en oroande trend med drogmissbruk som sträcker sig ner allt lägre i åldrarna i framför allt de utsatta stadsdelarna. Detta är en del av och en inkörsport till även andra problem. Det narkotikaförebyggande arbetet ska stärkas.

- **ALLAKTIVITETSHUS - EN VIKTIG MÖTESPLATS**

En meningsfull fritidssysselsättning är en viktig faktor för livskvalitet och social stimulans. Allaktivitetshus är en viktig mötesplats för människor i alla åldrar. Allaktivitetshuset i Skäggetorp ska byggas upp. I samband med uppbyggandet ska intresset och den praktiska möjligheten till samlokalisering med föreningslivet undersökas. Förutsättningarna för Allaktivitetshus i fler stadsdelar ska undersökas.

LÅNGSIKTIGA INSATSER FÖR ATT LYFTA UTSATTA STADSDELAR

- **FLER OFFENTLIGA VERKSAMHETER I STADSDELARNA**

Att offentlig sektor är närvarande i stadsdelar bidrar till att stärka förtroendet för samhället och gör det lättare att få det stöd som individen behöver. Lokalisering av verksamheter och personal bidrar även med underlag för investeringar och handel, som stärker områdets attraktivitet.

Samverkan med andra offentliga aktörer som landstinget, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan ska sökas i syfte att skapa en samlokalisering i ett eller flera av de utsatta stadsdelarna. Kommunen ska pröva vilka verksamheter och kommunala bolag som ska flyttas till utsatta stadsdelar.

- **PLANARBETE MED SIKTE PÅ ATT RUSTA UPP SKÄGGETORP**

Skäggetorp är en stadsdel som har många kvaliteter, men som även dras med stora strukturella problem i stadsdelens utformning. Kommunen behöver starta ett planarbete för Skäggetorp med utgångspunkt i att skapa förutsättningar för en trygg och hållbar stadsdel. Arbetet ska bedrivas i dialog med marknadens aktörer, vars investeringar behövs för att åstadkomma en förändring.

Bebyggelsen behöver bli mer blandad genom villor och radhus, så att personer som gör bostadskarriär kan välja ett hem i Skäggetorp. De offentliga miljöerna ska utformas utifrån ett trygghetsperspektiv. Satsningar ska göras som visar en tro på stadsdelens framtid. Skäggetorps utomhusmiljöer ska bli mer inspirerande och attraktiva, ett arbete som ska ske i samråd med invånarna. Ett exempel skulle kunna vara en stadsdelspark.

Förutsättningar ska skapas för att bygga samman Skäggetorp med kringliggande stadsdelar.

- **ÖKAT UTBYTE MELLAN KOMMUNENS STADSDELAR**

Att människor möts är en förutsättning för att förstå varandra. Vi måste bryta boende- och skolsegregationen. Det handlar dels om att skapa stadsdelar med blandade bostadsformer, men också generellt mer attraktiva stadsdelar som människor inte väljer bort. Detsamma gäller skolan, där till exempel placeringar av profil- och spetsutbildningar kan bidra till att minska skolsegregationen. Utbytesverksamhet mellan skolor och förskolor i olika stadsdelar ska testas. Även vad gäller fritidsaktiviteter ska kommunen aktivt verka för att de ska vara inkluderande och bidra till att barn, ungdomar och vuxna från olika stadsdelar möts, oavsett aktivitetens lokalisering.

- **DIALOG OCH DELAKTIGHET**

För att tillvarata människors drivkrafter, kreativitet och de erfarenheter de bär på, ska vi utveckla former för samråd där invånarna själva ges stort inflytande och delaktighet vid planering och genomförande av olika satsningar i stadsdelarna. Det ökar sannolikheten att satsningar ska bli framgångsrika och minskar känslan av maktlöshet hos medborgarna. En utvecklad dialog bidrar också till att öka det ömsesidiga förtroendet.

EN TRYGG ÄLDREMSORG MED MÄNNISKAN I CENTRUM

Den nya majoritetens äldreomsorgspolitik
för Linköping 2015-2018

Linköping är på många sätt en bra kommun att leva i. De som har äldreomsorg möts av engagerad och kunnig personal. Men en låg bemanning gör att många oroar sig över om äldreomsorgen kan garantera trygghet för de äldre. Varken som anhörig eller som boende på ett äldreboende ska man behöva oroa sig för att äldreomsorgen i Linköping inte är trygg.

Åldern ska inte begränsa möjligheterna att kunna njuta av livet och ges möjligheter att påverka sin egen vardag. Rätt förutsättningar ska ges för att erbjuda en trygg äldreomsorg med tid för omtanke – en äldreomsorg där de äldre får den bästa tänkbara omvårdnaden, där personalen hinner med och där man som äldre får använda sina förmågor så länge det är möjligt.

EN TRYGG ÄLDREOMSORG

• FÖRSTÄRKT UTVÄRDERING

Granskning och utvärdering av verksamheten efterfrågas av alla som är engagerade i äldreomsorgen. Kommunen måste ha tillräcklig kapacitet att granska, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten. Det gynnar seriösa utförare, men är framför allt en garant för en hög kvalitet inom äldreomsorgen. Därför krävs mer resurser till Kvalitets- och utvärderingskontoret och verksamheterna behöver bli bättre på att tillvara de värdefulla slutsatser som granskningen av andra verksamheter kan bidra med.

• EN NY MODELL FÖR UPPHANDLING

Upphandling av särskilt boende är ett verktyg för utveckling av verksamheten och kostnadsjämförelser, men ska kompletteras med boenden som drivs av den kommunala utföraren genom verksamhetsuppdrag.

Beslut om upphandling eller verksamhetsuppdrag för varje enskilt boende ska prövas utifrån fem kriterier: verksamhetens och målgruppens känslighet inför förändringar, behovet av kompetens hos utföraren inom alla verksamhetsområden, möjligheten till samverkan och synergi mellan verksamheter, geografisk spridning av de ej upphandlade boendena och möjligheten att ge kontinuitet till de framgångsexempel som utgör äldreomsorgens flaggskepp.

För att höja kvaliteten på äldreboenden ska tydligare krav ställas på kvalitet och bemanning. Aktörerna ska i sina anbud konkurrera med högsta kvalitet och inte med lägsta pris. Vitesbeloppen ska höjas markant så att det inte lönar sig att medvetet bryta mot avtal.

Möjligheterna att få förlängd avtalstid ska stärkas för utförare som håller god kvalitet.

Den idéburna sektorn kan spela en värdefull roll i att erbjuda mångfald och utveckla omsorgen. Det ska undersökas hur en aktiv medverkan av non-profit-organisationer kan säkras i äldreomsorgen. Denna ambition ligger väl i linje med den antagna överenskommelsen med idéburen sektor i Linköping.

- **BRYT ISOLERINGEN**

Ofrivillig ensamhet är ett växande problem och kan innebära otrygghet och en hälsorisk. Ungefär var tredje äldre är ensam mot sin vilja. Kommunen ska ta ett större ansvar för att möta problemet, till exempel genom nya träffpunkter.

ÖKAD KVALITET I OMSORGEN

- **KULTUR I ÄLDREOMSORGEN**

Kultur och aktiviteter skapar glädje, ger en bättre fysisk och mental hälsa och bryter ensamheten. Kulturverksamheten ska stärkas genom att verksamheterna och utbudet på kommunens servicehus för äldre utvecklas. Här kan frivilligorganisationer i högre grad engageras för att medverka. Runtom i kommunen finns ett stort antal frivilliga som med kraft och entusiasm engagerar sig. Det engagemanget ska uppmuntras.

- **ÄLDREAPOTEKARE**

Det är vanligt att äldre har många olika läkemedel. Det är nödvändigt för att hantera en komplex problembild, men ökar risken för bieffekter och olämpliga kombinationer, som i värsta fall kan leda till olyckor eller andra skador. Genom ett aktivare arbete med läkemedelsoptimering och införande av en äldreapotekare ska de äldres livskvalitet öka.

- **STÄRKT LEDARSKAP**

Ledarskapet i personalgruppen är av stor betydelse för den värdegrund och den omsorgskvalitet som de äldre får. Det är därmed en nyckelfråga för att säkerställa en god omsorgskvalitet. Uppmärksamhet behöver ges åt frågor som chefsnärvaro på boenden, kompetenskrav och kompetensutveckling.

- **MAT I ÄLDREOMSORGEN**

Maten är en fråga som engagerar många, det handlar om folkhälsa och livskvalitet. Undernäring är ett stort hälsoproblem bland de äldre. Äldre ska ha rätt att välja mellan flera rätter vid varje måltid och maten ska så ofta som möjligt serveras i trivsamma måltidsmiljöer och sluttillagas på plats nära matplatsen, så att dofter kan bidra till att väcka aptiten.

- **NY IT-TEKNIK**

Ny teknik gör det möjligt att stärka såväl trygghet som säkerhet och livsglädje för många äldre. Linköpings kommun ska använda och implementera nya tekniska hjälpmedel som kan förbättra äldres livskvalitet.

STÄRKT INFLYTANDE FÖR DE ÄLDRE

- **BRUKARINFLYTANDE**

Det finns ingen övre åldersgräns för viljan att bestämma över sitt eget liv. Även om man är i behov av omsorg ska man ha inflytande över sin egen vardag. Vi

vill ge Linköpings äldre större möjligheter att själva få bestämma när de ska stiga upp, duscha eller äta sin kvällsmat.

- **VALFRIHET I HEMTJÄNSTEN**

Valfrihetsmodellen inom hemtjänsten har ökat de äldres självbestämmande. Modellen bör dock fortsätta utvecklas. Servicehusen ska samordnas och få en sammanhållen verksamhet. Människor ska ges adekvat information för att kunna göra ett underbyggt val av insatser och utförare. Hemtjänsten ska utvecklas så att den blir mer flexibel med bland annat ökad möjlighet att som brukare själv få påverka insatserna och utformningen av desamma. Möjligheten att erbjuda matchcheckar som ett alternativ till den erbjudna maten ska utredas.

- **INFÖRANDE AV PROFILBOENDEN**

Att flytta till ett äldreboende får inte vara detsamma som att behöva ge upp sina intressen. Profilerade äldreboenden, med inriktningar som efterfrågas av de äldre, ska införas. Detta ger äldre möjlighet att hålla kvar vid ett intresse eller väcka nytt engagemang. Det kan exempelvis handlar om profiler inom musik, friskvård, kultur eller språk.

- **SATSNINGAR PÅ REHABILITERING GER FLER FRISKA ÄLDRE**

Äldreomsorgen ska sträva efter att lyfta fram och aktivt arbeta med det friska hos de äldre. Rehabilitering och hälsofrämjande insatser ska vara ett naturligt inslag i äldreomsorgen, så att de äldre behåller och använder sina fysiska och psykiska förmågor så långt det är möjligt.

- **MER ATTRAKTIVA TRYGGHETSBOENDEN**

Trygghetsboenden är ett alternativ som ger äldre möjlighet att bo kvar längre i ett eget hem, utan att behöva vara orolig. Denna valmöjlighet bidrar till att stärka självbestämmandet för många äldre. Det kan också minska efterfrågan på andra, tyngre omsorgsinsatser. Under mandatperioden behöver det undersökas hur trygghetsboenden kan göras mer attraktiva, för att skapa förutsättningar för byggandet av nya trygghetsboenden och därmed välbehövliga flyttkedjor.

- **OMSORGSGARANTI**

Utgångspunkten är givetvis att brister i omsorgen inte ska uppstå. När så ändå sker ska kommunen utkräva vite, men det sker ingen kompensation till den äldre som drabbats. En utredning ska undersöka förutsättningarna för att kompensera de äldre som drabbats av väsentliga brister.

PERSONALEN – DEN VIKTIGASTE RESURSEN

- **MER PERSONAL**

Personalen är den viktigaste faktorn för en bra omsorg. En god tillgång till personal ger högre kvalitet och nöjdare äldre i Linköping. Bemanningen i äldreomsorgen ska därför stärkas. Tid är kvalitet och med mer personal finns mer tid för de äldre

– tid för att få den hjälp man behöver för att må bra och kunna leva ett så gott liv som möjligt. Samtidigt gör det arbetsbelastningen för befintlig personal lättare.

- **RÄTT TILL HELTID OCH GODA ARBETSVILLKOR**

Det som ytterst avgör hur man som äldre trivs på sitt vårdboende är personalens insatser. En god arbetsmiljö är inte bara viktig för personalen utan även för verksamhetens kvalitet. Rätt till heltid ska införas och personal ska ha rätt till önskad sysselsättningsgrad. Goda arbetsvillkor och trygga anställningar ska säkerställas.

Personal som trivs och mår bra är också mer engagerad, vilket också kan leda till en minskad personalomsättning. Den otrygghet äldre upplever av att hela tiden möta nya ansikten kan på så vis bli mindre.

Rätten till heltid är även en central jämställdhetsfråga. Kvinnor är överrepresenterade i omsorgen, har låga löner, jobbar ofta både frivillig och ofrivillig deltid och får därmed även en låg pension.

Att satsa på arbetsvillkor och arbetsmiljö för de anställda i Linköpings omsorgsverksamheter är angeläget, inte minst med den rekryteringsutmaning som väntar. Att jobba i Linköpings omsorgsverksamheter ska vara intressant, givande och ge möjligheter till personlig utveckling. Tid och ekonomiska medel ska avsättas för kompetensutveckling.

- **OMSORGENS REKRYTERINGSUTMANING**

Omsorgen står inför stora pensionsavgångar. För att Linköpings kommuns högt ställda krav på yrkesutbildning ska kunna bibehållas så behöver insatser göras för att locka personer till undersköterskeutbildningar, både i gymnasiet och i vuxenutbildningen.

Initialt ska en sommarjobbsgaranti på vård- och omsorgsprogrammet införas och yrkets villkor förbättras genom rätt till heltid. Det kommer dock inte vara tillräckligt. En central uppgift under mandatperioden är att utarbeta och börja genomföra reformer som gör att Linköpings omsorg även fortsättningsvis kommer att kunna bemannas av kompetenta medarbetare. Det kan handla om stärkt utbildning eller arbetsmarknadsinsatser som varvas med studier.

- **STÄRKT MEDARBETARINFLYTANDE**

Det finns många goda idéer bland omsorgens medarbetare som kan vara viktiga bidrag för att utveckla omsorgen. Modeller för ökat medarbetarinflytande ska utvecklas och testas, så att personalens kunskaper och idéer bättre kan tas tillvara. Avsikten är att det ska bidra till att äldres önskemål höras.

ETT MEDMÄNSKLIQARE LINKÖPING

Den nya majoritetens omsorgspolitik
för Linköping 2015-2018

Människor kan i olika skeden i livet behöva stöd från samhället för att klara sitt liv. I Linköpings kommun finns idag många bra insatser. Vi ser dock ett behov av mer uppsökande verksamhet och en bättre kedja av vård- och stödinsatser. Genom tidigare insatser för barn och deras familjer kan vi bidra till en god hälsa.

Alla människor ska kunna leva ett gott liv utan att vara rädda för sitt liv och sin hälsa. Därför måste vi arbeta aktivt för en trygg kommun för alla där våld inte accepteras, varken i våra stadsmiljöer eller i sin hemmiljö.

- **STÄRKT ARBETE MOT VÅLD I NÄRA RELATIONER**

Det våld och förtryck som förekommer i många hem gör att många kvinnor och barn lever under hemska förhållanden. Hos Kvinnojouren finns hjältar som uträttar underverk med begränsade resurser. En förstärkning är nödvändig för att fler kvinnor och barn ska kunna leva utan våld och andra kränkningar. Det ska även göras en ambitionshöjning i den initiala omhändertagandenivån. Behandling för våldsutövare behöver stärkas för att möta de växande köerna. En kommunövergripande handlingsplan ska tas fram mot våld mot äldre.

- **STÖD TILL EU-MIGRANTER**

De allt fler EU-migranter som syns på Linköpings gator är människor som har kommit hit från djup fattigdom. Dessa människor ska inte vändas ryggen till av samhället. Det finns en allvarlig problematik bakom deras vistelse här som behöver hanteras av EU. Parallellt med lokala påtryckningar på svenska EU-politiker och berörda utländska myndigheter och politiker, ska Linköpings kommun lokalt agera solidariskt och tillhandahålla ett humanitärt stöd till de människor som berörs.

- **RÄTT TILL SJÄLVBESTÄMMANDE OAVSETT FUNKTIONS-VARIATION**

Funktionshinderpolitikens utgångspunkt är alla människors rätt att leva sitt liv så självständigt som möjligt och delta i samhället med samma möjligheter som andra. Detta behöver utvecklas ytterligare även i Linköpings kommun. En självständig fritid och ökade valmöjligheter i den dagliga sysselsättningen är viktiga utvecklingsområden.

- **ALLA BARN HAR RÄTT ATT VÄXA UPP I EN TRYGG MILJÖ**

En trygg uppväxt spelar stor roll för barnens framtida livschanser. De barn som växer upp med en förälder som missbrukar, brukar våld eller liknande är kraftigt överrepresenterade i bland annat arbetslöshet, kriminalitet, omhändertagande och dylikt. Ibland kan det räcka med gräl och konflikter för att det ska gå ut över barnet. För att kunna ge fler barn en bra hemmiljö behöver stödet till familjerådgivningen återställas, behandlingskedjan för missbruk ses över och mer familjestödande arbete sätts in för att undvika behandlingshem när det kan göras. Unga HBTQ-personer utsätts i större utsträckning än unga heterosexuella för våld av närstående vuxen och det behöver därför finnas kompetens att upptäcka och möta dessa personer.

- **VÄRNA LINKÖPINGSMODELLEN**

Linköpings kommun har varit en föregångare i att göra delar av socialtjänsten lättillgänglig för medborgarna genom service. Medborgarna har fått ett större självbestämmande och resurser har kunnat läggas på omsorg istället för på den byråkrati som varit överflödigt. Vi tror starkt på Linköpingsmodellen även framöver och ett påverkansarbete behöver bedrivas för att säkra möjligheten att fortsätta tillhandahålla omsorg som service.

- **ÖPPENVÅRDSTEAM FÖR PSYKISKT SJUKA MISSBRUKARE**

Psykiskt sjuka missbrukare kräver ofta omfattande och långvariga åtgärder och dessa dubbeldiagnospatienter hamnar ofta i en gråzon mellan missbrukarvården och den psykiatriska vården. Kommunen ska därför ta initiativ till att inrätta ett öppenvårdsteam i samarbete med berörda parter såsom landstinget och Kriminalvården. Detta kommer att leda till ökad livskvalitet och lägre samhällskostnader till följd av t ex lägre kriminalitet och minskad sjukhusvård.

- **UNDERLÄTTA VÄGEN UT UR KRIMINALITET - INRÄTTA AVHOPPARVERKSAMHET**

Kommunen ska bistå med verktyg för att stötta personer att överge den kriminella livsstilen. Här måste en helhetssyn finnas, där personen ska få hjälp med såväl sociala som medicinska aspekter, liksom praktiska problem som att hitta en bostad.

ETT BRETT KULTUR- OCH FRITIDSUTBUD

Den nya majoritetens kultur- och fritids-
politik för Linköping 2015-2018

Alla människor har rätt att leva ett rikt liv med goda möjligheter till kultur- och fritidsupplevelser men framför allt till ett eget deltagande och ett eget skapande. Idrotten och kulturen är en viktig kraft i samhället. De skapar sammanhållning, bygger broar mellan grupper, fostrar ungdomar, erbjuder personlighetsutveckling och gynnar folkhälsan.

Samhället ska spela en aktiv roll i att ge goda förutsättningar så att denna målsättning kan uppfyllas. Ett rikt kultur- och fritidsliv och ett synliggjort kulturarv är en viktig förutsättning för att göra Linköping till en attraktiv stad, både för dem som bor här men också för att fler ska flytta hit. En närvarande kultur skapar förutsättningar för möten mellan människor och bidrar till att ge Linköping en identitet.

- **UTVECKLA TINNERBÄCKSOMRÅDET SOM BAD- OCH REKREATIONSCESTRUM**

Linköping är i stort behov av en ny simhall, då den nuvarande är uttjänt. En ny simhall ska byggas intill Tinnerbäcksbadet. Därmed får simhallen en placering som innebär att den gemensamma badupplevelseanläggningen med Tinnis kan behållas och tillföras nya värden.

Tinnerbäcksbadet är en av innerstadens andningshål och en unik rekreationsplats, men med upprustningsbehov och en stor utvecklingspotential. En utvecklingsplan för badsjön och dess park ska tas fram, så att Tinnerbäcksbadet kan locka fler Linköpingsbor och förbli en viktig lunga i en växande innerstad.

- **EN AKTIV POLITIK FÖR IDROTT OCH EVENT**

Idrottsevenet genererar mervärden till många Linköpingsbor och skapar nya arbetstillfällen. Breddidrotten behöver ges bättre förutsättningar i Linköping. Det finns en brist på träningstider som behöver mötas med mer hallyta i framför allt fullstora idrottshallar. Kommunens samordning kring det samlade behovet behöver stärkas. Vi fortsätter arbetet för att bli årets idrottsstad 2015. Eventstrategin ska genomföras och organisationen ses över för de kommunala arenorna.

- **KULTURSKOLA I EGEN REGI MED KOMPLEMENT AV FRIA KULTURUTÖVARE**

Den kommunala kulturskolan är av stor betydelse för barns och ungdomars möjlighet att bildas, utvecklas och få sin kreativitet stimulerad. Kulturskolan ska drivas i egen regi. Nya modeller ska undersökas för att ge kulturskoleelever möjlighet att välja exempelvis aktörer från det fria kulturlivet.

- **BIBLIOTEKEN SOM MÖTESPLATS OCH BILDINGSARENA**

Biblioteken i kommunen har en viktig funktion i samhället, inte bara genom att främja läsande och bildning, utan också som mötesplats och kulturarena som gör stadsdelarna mer attraktiva. Bibliotekens verksamheter ska utvecklas i syfte att säkerställa att utbudet har tillfredställande innehållsmässig och geografisk spridning.

- **BARNKULTUR SOM STIMULERAR KREATIVITETEN**

En meningsfull fritid och tillgång till kultur är en förutsättning för en god

uppväxt. Kulturaktiviteter är viktiga för ungdomars sociala relationer, deras personliga välbefinnande och identitetsutveckling. Det är därför viktigt att unga ges möjlighet att delta i kulturaktiviteter men också att de själva får vara med och skapa dem. Kulturen bidrar till att barn och unga känner gemenskap, trivsel, trygghet över generationsgränser och kulturer. Alla barn och unga därför ska ha möjligheter att delta i föreningsliv och kulturaktiviteter. Kultur- och fritidsutbudet ska vara kreativt, utmanande och roligt.

Kulturen ska vara närvarande i alla stadsdelar och uppsökande verksamhet ska bedrivas för att alla barn och unga får samma förutsättningar att ta del.

- **VÄRNA DEN KLASSISKA KULTUREN**

Klassisk kultur som teater och orkestermusik är en god grund för att förena människor. Den behöver få det stöd som behövs för att ha livskraft, så att medborgare oavsett bakgrund ska kunna upptäcka och ta del av den. Kommunen har ett särskilt ansvar att involvera unga som sällan eller aldrig kommer i kontakt med den klassiska kulturen, till exempel genom det sociala musikprojektet El Sistema.

En permanent ensemble från Östgöta-teatern förlagd i Linköping är ett exempel på en satsning som skulle kunna ge positiva effekter både på teaterns bredd och på stadens kulturliv i stort.

- **SMAL FILM FÖR BREDARE UTBUDD**

Ett brett och kvalitativt utbud av film är en viktig del av Linköpings kulturutbud. Filmen som konstform överbryggas klyftan mellan ett intressant kulturuttryck med en i vida kretsar populär underhållningsform. För att säkra ett brett utbud av filmkonst i Linköping ska satsningar på visning av smal film ske. Förutsättningarna för filmproduktion i Linköping ska vara goda.

- **ETT KULTUR- OCH FRITIDSUTBUD FÖR ALLA**

Allas rätt till en intressant fritid ska värnas. Vi ska säkerställa att möjligheterna till kultur och idrott är likvärdiga oavsett kön, var man bor och socioekonomisk status, även för de utövare som inte är föreningsanslutna.

Studenterna är idag en grupp som i många avseenden upplevs som skild från övriga kommunen. Studenterna och studentkulturen måste tydligare inkorporeras i Linköpings kulturliv och stödjas aktivt för att bli en del av kommunens identitet. Att Linköpings kulturliv utanför studentlivet upplevs attraktivt för Linköpingsstudenterna ska öka benägenheten för studenter att stanna kvar i kommunen efter avslutande studier.

KOMMUNENS EKONOMI OCH ORGANISATION

För att våra ambitioner ska kunna förverkligas är en god kommunal ekonomi en viktig förutsättning. Därför är en ansvarstagande förvaltning av linköpingsbornas gemensamma resurser en viktig utgångspunkt inför den kommande mandatperioden.

- **OFÖRÄNDRAD KOMMUNALSKATT**

Linköpings kommun har i nuläget en god ekonomi och vår ambition är därför att kommunalskatten ska vara oförändrad under mandatperioden 2015-2018.

- **PENSIONSAVSÄTTNINGAR**

För att säkra långsiktig ekonomisk hållbarhet ska kommunen fortsatt göra fulla avsättningar för medarbetarnas framtida pensioner.

- **STÄRKT UPPHANDLING GENOM SAMORDNAT UPPHANDLINGSSTÖD**

Upphandlingar är ett stort inslag i kommunen, avseende såväl verksamheter som varor och tjänster. Upphandlingsverktyget behöver i högre grad hanteras som en strategisk resurs. För att stärka upphandlingen ska ett samlat upphandlingsstöd inrättas, med strategiskt och operativt upphandlingsstöd samt uppföljning och utveckling av avtal, där Kvalitets- och utvärderingskontoret ingår.